

ประวัติการรบของไทยในสงครามเกาหลี

พลเอกเชวง ยังเจริญ *

สงครามเกาหลีเริ่มขึ้นเมื่อเกาหลีเหนือส่งกำลังบุกเข้าโจมตีเกาหลีใต้อย่างฉับพลัน ในเช้าตรู่ของวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ โดยมุ่งที่จะยึดครองเกาหลีใต้ เหตุการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความตื่นตระหนกตกใจไปทั่วโลก กระทั่งกระทบกระเทือนต่อความสงบสุขของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และบริเวณใกล้เคียงสมัชชาสหประชาชาติมีมติเรียกร้องให้ยุติการรบครั้งนี้ทันทีและให้เกาหลีเหนือถอนกำลังกลับไป แต่เกาหลีเหนือไม่ยอมปฏิบัติตามและยังคงรุกคืบหน้าต่อไป สถานการณ์ได้แผ่ขยายลุกลามกลายเป็นสงครามยืดเยื้อเนื่องจากเกาหลีเหนือได้รับการสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตและจีนคอมมิวนิสต์ ให้เกาหลีใต้ซึ่งมีกำลังน้อยกว่าและขาดอาวุธที่มีประสิทธิภาพตกเป็นฝ่ายเพลี่ยงพล้ำ

สหประชาชาติมอบให้สหรัฐอเมริกาเป็นผู้จัดตั้งกองบัญชาการสหประชาชาติขึ้นเพื่อไปปฏิบัติการในเกาหลี โดยขอความช่วยเหลือทางทหารไปยังประเทศสมาชิก ซึ่งมีประเทศสมาชิกที่ให้ความช่วยเหลือทั้งหมด ๑๖ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร นิวซีแลนด์ เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก แคนาดา โคลัมเบีย เอธิโอเปีย ฝรั่งเศส กรีซ อินเดีย เนเธอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ ตุรกี สหภาพแอฟริกาใต้ รวมทั้งประเทศไทย

ประเทศไทยเข้าร่วมในสงครามเกาหลี

ในวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๔๙๓ เลขาธิการสหประชาชาติได้ส่งโทรเลขขอความช่วยเหลือจากไทยในฐานะสมาชิกสหประชาชาติประเทศหนึ่ง และไทยเป็นประเทศแรกในเอเชียที่แจ้งตอบยินดีให้ความช่วยเหลือด้านอาหาร แต่ต่อมาเลขาธิการสหประชาชาติได้แจ้งขอรับการสนับสนุนด้านการทหาร ไทยจึงตกลงใจที่จะส่งกำลังทหาร ๑ กรมผสม กำลังพล ๔,๐๐๐ คน ไปปฏิบัติการร่วมกับสหประชาชาติ ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา

* นายกสมาคมทหารผ่านศึกเกาหลีแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันที่ ๒๒ และ ๒๙ กันยายน ๒๔๙๓ ได้มีพระบรมราชโองการประกาศให้ใช้กำลังรบ โดยจัดส่งกำลังทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ไปร่วมปฏิบัติการกับสหประชาชาติในสงครามเกาหลี

สำนักงานนายทหารติดต่อไทยประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ

เมื่อรัฐบาลไทยส่งกำลังไปร่วมรบในสงครามเกาหลีแล้ว กระทรวงกลาโหมจึงจัดตั้งคณะทูตทหารขึ้นเป็นผู้แทนรัฐบาล เพื่อไปเจรจาติดต่อกับกองบัญชาการสหประชาชาติ แต่เนื่องจากปัญหาอุปสรรคด้านพิธีการทูตและการต่างประเทศ คณะทูตทหารดังกล่าวจึงต้องยกเลิกไปและเปลี่ยนเป็นจัดตั้ง คณะผู้สำรวจการทหารฝ่ายไทยไปติดต่อกองทัพสหประชาชาติ มี พลตรี หม่อมเจ้าพิสิฐดิศพงษ์ ดิศกุล เป็นหัวหน้าคณะ และทรงเป็นผู้บัญชาการทหารไทยประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๔๙๓ เป็นต้นมา

การปฏิบัติการของทหารบก

กองทัพบกได้จัดส่งกำลังทหารไปปฏิบัติการในเกาหลีร่วมกับกองบัญชาการสหประชาชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ ดังนี้

กรมผสมที่ ๒๑ มีพันเอก บริบูรณ์ จุละจาริตต์ เป็นผู้บังคับการกรม ควบคุมบังคับบัญชากองพันทหารราบที่ ๑ ปฏิบัติการรบในสงครามเกาหลี ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๔๙๔ ต่อมาเมื่อกระทรวงกลาโหมได้ปรับปรุงกำลังที่ส่งไปปฏิบัติการในเกาหลีใหม่ กองบังคับการกรมผสมที่ ๒๑ จึงกลับมาประจำอยู่ในประเทศไทย และจัดส่งกำลัง ๑ กองพันทหารราบไปปฏิบัติการเท่านั้น

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๑ (๕ พฤศจิกายน ๒๔๙๓ - ๑๖ กันยายน ๒๔๙๔) ประกอบด้วย กองบังคับการกรมผสมที่ ๒๑ กับ ๑ กองพันทหารราบ ในบังคับบัญชา พันโท เกรียงไกร อัดตะนันท์ เริ่มปฏิบัติการโดยขึ้นสมทบกับกรมผสมส่งทางอากาศที่ ๑๘๗ สหรัฐฯ

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๒ (๑๖ กันยายน ๒๔๙๔ - ๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๕) ในบังคับบัญชา พันโท ประยูร นุททาญจนกุล เริ่มปฏิบัติการโดยได้รับมอบให้ตั้งรับป้องกันแนวต้านทานหลักเจมส์ทาวน์ บริเวณเขาที่โบน

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๓ (๒๒ กรกฎาคม ๒๔๙๕ - ๑๓ ธันวาคม ๒๔๙๕) ในบังคับบัญชา พันโท อ่อง โพธิกนิษฐ เริ่มปฏิบัติการโดยได้รับมอบให้ปฏิบัติการยึดรักษาในแนวต้านทานหลักเจมส์ทาวน์ ต่อมาพันโทอ่อง โพธิกนิษฐ ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารสหรัฐ ฯ ทางราชการจึงแต่งตั้งให้พันตรีเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ รองผู้บังคับกองพันฝ่ายยุทธการ ขึ้นเป็นผู้บังคับกองพัน กองพันทหารไทยได้รับมอบให้ขึ้นไปปฏิบัติการยึดที่มั่นเขาพอร์คฮอปในปลายเดือนกันยายน ๒๔๙๕ และสามารถยึดรักษาที่มั่นไว้ได้อย่างเหนียวแน่นแม้จะถูกข้าศึกเข้าตีอย่างหนักถึง ๓ ครั้งติดต่อกันระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๕ และได้รับคำยกย่องชมเชยจากกองบัญชาการสหประชาชาติ

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๔ (๑๓ ธันวาคม ๒๔๙๕ - ๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๖) ในบังคับบัญชาของพันตรี บุญ รังสรรค์น ปฏิบัติการรบบริเวณพื้นที่เขาเดอะฮุคและยิบรอลตาร์ เหนือกรุงโซลระหว่างเดือนมกราคม - เมษายน ๒๔๙๖ แล้วย้ายไปตั้งที่บริเวณเมืองอุซซอน จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๔๙๖

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๕ (๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๖ - ๕ มิถุนายน ๒๔๙๗) ในบังคับบัญชาของ พันโท ผาติ ยศไกร ปฏิบัติการในแนวไวโอมิง บริเวณพื้นที่บูเมอแรง ซึ่งอยู่ในแนวต้านทานหลักของฝ่ายสหประชาชาติ

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๖ (๕ มิถุนายน ๒๔๙๗ - ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๘) ในบังคับบัญชา พันโท อำนวย โสมนัส ปฏิบัติการโดยได้รับมอบให้ป้องกันรักษาที่มั่นตามแนวเขตปลอดภัยทหาร มีที่ตั้งอยู่ที่ตำบลอุซซอน เมืองโปซอน โดยอยู่ในบังคับบัญชาของกรมทหารราบที่ ๙ สหรัฐฯ

การปฏิบัติการของทหารบก ผลัดที่ ๗ - ๒๓ (๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๘ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๕) การปฏิบัติการของทหารบกทั้ง ๑๗ ผลัดนี้ ส่วนใหญ่เป็นการเตรียมพร้อมการฝึก และการช่วยเหลือประชาชนชาวเกาหลี

หมู่เกียรติยศ ประกอบด้วย นายทหารประทวน ๖ คน ขึ้นสมทบกับกองร้อยกองเกียรติยศประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ปัจจุบัน ไทยเป็น ๑ ใน ๓ ประเทศสมาชิกสหประชาชาติที่ยังคงปฏิบัติการอยู่ในเกาหลี นอกเหนือจากสหรัฐฯ และฟิลิปปินส์

ทหารบกไทยที่ส่งไปปฏิบัติการมีจำนวนทั้งสิ้น ๒๓ ผลัด

ผลัดที่ ๑ - ๖ เป็นระดับกองพัน

ผลัดที่ ๗ - ๒๓ เป็นระดับกองร้อยอิสระ

ทหารไทยได้ปฏิบัติการรบด้วยความกล้าหาญอดทน ท่ามกลางภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงทิวกันดารอากาศหนาวเย็นจัดในฤดูหนาว และสามารถทำชื่อเสียงให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ จนได้รับสมญานามว่า “พยัคฆ์น้อย” (Little Tiger) การปฏิบัติการรบที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การรบที่อุยจงบู การรบจนถึงขั้นตะลุมบอนที่เขาทีโบนการรบที่เมืองกุมหวา วีรกรรมที่เขาวอร์คซอป เป็นต้น

เหตุการณ์รบที่เขาวอร์คซอป

เขาวอร์คซอป ตั้งอยู่บริเวณเมืองชอรวอน เหนือเส้นขนานที่ ๓๘ เป็นสันเขาโดดเดี่ยวล้อมรอบ ด้วยภูเขาสลับซับซ้อน สูงจากน้ำทะเลประมาณ ๒๓๕ เมตร เป็นชัยภูมิสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายสหประชาชาติและฝ่ายคอมมิวนิสต์ต้องการยึดครอง

กองพันทหารราบที่ ๑ กรมผสมที่ ๒๑ (อิสระ) ภายใต้การบังคับบัญชาของพันโทเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ได้รับมอบภารกิจจากกองพลทหารราบที่ ๒ สหรัฐฯ ในการรักษาที่มั่นพอร์คซอปให้ปลอดภัยจากการเข้าตีหรือยึดครองของข้าศึกท่ามกลางอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำกว่าเยือกแข็งและสนามรบที่เต็มไปด้วยหิมะ โดยกำลังฝ่ายข้าศึกเริ่มเข้าตีเพื่อหยั่งกำลังของฝ่ายไทยเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕ เวลา ๐๐.๑๐ น. และต่อมาเวลา ๑๘.๓๐ - ๒๐.๓๐ น. ส่งกำลังเข้าตีหลักครั้งที่ ๑ ต่อมาข้าศึกได้ส่งกำลังเข้าตีหลักครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕ เวลา ๐๐.๕๐ - ๐๓.๐๐ น. ในการเข้าตีทั้ง ๒ ครั้งข้าศึกประสบความล้มเหลว และได้รับความเสียหายทั้งด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์อย่างมาก แต่ก็ยังไม่ละความพยายาม ได้เข้าตีหลักครั้งที่ ๓ โดยหวังผลการรบขั้นแตกหักเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๕ เวลา ๒๐.๐๐ น. และในการเข้าตีครั้งนี้ข้าศึกให้กำลัง ๖ กองร้อยทหารราบ และ ๑ กองร้อยลาดตระเวนบุกเข้าโจมตีที่มั่นของกองทหารไทยซึ่งมีกำลังขั้นต้นเพียง ๑ หมวดเพิ่มเติมกำลัง แม้กำลังของสหประชาชาติจะได้ระดมยิงสนับสนุนที่มั่นเขาวอร์คซอปตลอดเวลา แต่เนื่องจากฝ่ายข้าศึกมีกำลังพลมากกว่าจึงสามารถผ่านเครื่องกีดขวางและแนวต้านทานเข้ามาได้ การสู้รบดำเนินไปอย่างรุนแรงจนถึงขั้นตะลุมบอน แต่ทหารไทยซึ่งมีกำลังน้อยกว่าก็ยังคงยืนหยัดต่อสู้อย่างทรหดกล้าหาญเพื่อรักษาที่มั่นไว้โดยไม่ยอมถอยตัว

ก่อนได้รับคำสั่ง แม้จะได้รับความบอบซ้ำและความเสียหายจากการรบที่ต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายวันกำลังพลบาดเจ็บและเสียชีวิตหลายนาย แต่ขวัญและกำลังใจของฝ่ายไทยก็ยังคงดีเยี่ยม ในที่สุดฝ่ายข้าศึกซึ่งได้รับความเสียหายอย่างหนัก ก็ได้ถอนตัวออกจากสนามรบ โดยทิ้งทหารที่เสียชีวิตนับศพได้ ๓๒๒ ศพ ตลอดจนยุทโธปกรณ์เป็นจำนวนมาก การรบครั้งนี้ฝ่ายไทยเสียชีวิต ๒๕ คน บาดเจ็บ ๗๙ คน

ผลจากการต่อสู้อย่างทรหด เข้มแข็ง กล้าหาญด้วยจิตใจที่มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุภารกิจรวมทั้งความมีวินัยปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดของทหารไทย จนบังเกิดผลดีแก่การตั้งรับของกองกำลังสหประชาชาติ ทำให้กองทัพที่ ๘ ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นหน่วยบังคับบัญชาสูงสุดของกองกำลังสหประชาชาติในเกาหลี ได้มอบอิสริยาภรณ์ของทางการสหรัฐฯ ให้เพื่อเชิดชูวีรกรรมและเป็นเกียรติประวัติแก่นายทหาร นายสิบ และพลทหารในกองทัพทหารไทยที่ได้ร่วมรบ ณ ที่มั่นฟอร์คซอป รวม ๓๐ เหรียญ และเกียรติบัตรชมเชยหน่วยกองพันทหารไทยในนามของประธานาธิบดีสหรัฐฯ ด้วย ดังนี้

๑. ลีเยียนออฟเมอริต ดีกรีออฟเลเยองแนร์ (Legion of Merit Degree of Legionnaire) ๑ เหรียญ

๒. ซิลเวอร์สตาร์ (Silver Star) ๑๐ เหรียญ

๓. บรอนซ์สตาร์ (Bronze Star) ๔ เหรียญ

๔. บรอนซ์สตาร์ประดับอักษรวี (Bronze Star with letter "V") ๑๕ เหรียญ

จำนวนทหารบกที่ส่งไปร่วมปฏิบัติการในกองบัญชาการสหประชาชาติ ๒๓ ผลัดรวม ๑๑,๗๗๖ คน แบ่งเป็นนายทหาร ๗๔๐ คน นายสิบ ๕,๓๓๔ คน พลทหาร ๕,๗๐๒ คน

การปฏิบัติการของทหารเรือ

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๔๙๘ กองทัพเรือได้จัดส่งกำลัง ๑ หมู่เรือ ในขั้นต้นประกอบด้วยเรือรบ ๒ ลำ คือ เรือหลวงประแส มีกำลังพลประจำเรือ ๑๑๐ คน กับเรือหลวงบางปะกงมีกำลังพลประจำเรือ ๑๑๐ คน และเรือช่วยรบอีก ๑ ลำ คือ เรือหลวงสีซัง มีกำลังพลประจำเรือ ๘๕ คน ออกเดินทางจากประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๓ เข้าร่วมปฏิบัติการโดยขึ้นอยู่ในกองเรือเฉพาะกิจที่ ๙๕ กองบัญชาการสหประชาชาติ ปฏิบัติหน้าที่ปิดอ่าวและคุ้มกัน

กำลังพลทหารเรือที่ส่งไปปฏิบัติการในสงครามเกาหลีทั้งสิ้น ๒,๒๔๖ คน รวม ๖ รุ่น
ระยะเวลา ปฏิบัติ ๔ ปี ๓ เดือน ๑๘ วัน

การปฏิบัติการของทหารอากาศ

กองทัพอากาศได้จัดหน่วยพยาบาลทางอากาศ ไปปฏิบัติงานส่งกลับทหารบาดเจ็บ
และป่วยใช้ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๕๑๙ รวม ๒๙ รุ่น (๒๖ ธันวาคม ๒๔๙๓ - ๓๐
กรกฎาคม ๒๕๑๙) กับหน่วยบินลำเลียงไปปฏิบัติหน้าที่บินลำเลียงเพื่อขนส่งทหารและยุทธ
ภัณฑ์ให้กำลังทหารภาคพื้นดิน ภายใต้สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เป็นอุปสรรคต่อ
การบินอย่างได้ผลดียิ่ง ระหว่าง ๑๘ มิถุนายน ๒๔๙๔ - ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๙) รวม
๒๔ รุ่น

การปฏิบัติของหน่วยบรรเทาทุกข์สหประชาชาติไทย

นอกจากกำลังรบแล้ว รัฐบาลไทยยังได้ส่งเจ้าหน้าที่หน่วยบรรเทาทุกข์สหประชาชาติไทย
ซึ่งประกอบด้วยแพทย์และพยาบาล ไปทำหน้าที่รักษาพยาบาล และบำรุงขวัญทหารไทยที่
บาดเจ็บและป่วยใช้ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๕๑๖ มีเพียง ๔ รุ่น

การเจรจาสงบศึก

การเจรจาเพื่อหยุดยิงและสงบศึกได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกที่เมืองเคซอน ในวันที่ ๑๐
กรกฎาคม ๒๔๙๔ โดยการเจรจาระหว่างผู้แทนกองบัญชาการสหประชาชาติกับผู้แทนฝ่าย
เกาหลีเหนือ และกองอาสาสมัครประชาชนจีน แต่ต่อมาเนื่องจากเกิดปัญหาเกี่ยวกับสถานที่
ประชุม จึงย้ายไปประชุมกันที่ตำบลบันมุนจอม ซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างเมืองเคซอนของเกาหลี
เหนือกับตำบลมุนซานของเกาหลีใต้เป็นระยะทางห่างประมาณ ๙.๖ กิโลเมตร (๖ ไมล์) เท่า
กัน

การเจรจาเพื่อหยุดยิงและตกลงสงบศึกดำเนินไปอย่างยืดเยื้อ จนกระทั่งวันลงนาม
ความตกลงสงบศึกในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๖ ได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้นถึง ๕๗๕
ครั้ง นับเป็นเวลา ๒ ปี ๑๗ วัน และระหว่างที่มีการเจรจายู่นั้น การสู้รบของทั้งสองฝ่าย
ยังคงดำเนินต่อไป ไม่มีการหยุดยิง

ไทยส่งผู้แทนเข้าร่วมในพิธีลงนามความตกลงสงบศึก

พิธีลงนามกำหนดในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๙๖ ที่ค่ายปันมุนจอม ซึ่งประเทศไทยมีผู้แทนเข้าร่วมพิธีดังกล่าว ๒ คน คือ

๑. พลตรี ถนอม กิตติขจร รองแม่ทัพกองทัพบกที่ ๑ ซึ่งได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นกรรมมาธิการสงบศึกทางทหารฝ่ายสหประชาชาติ

๒. พันเอก ชาญ อังศุโชติ หัวหน้านายทหารติดต่อไทยประจำกองบัญชาการสหประชาชาติพิธีลงนามความตกลงสงบศึก

ในเช้าวันจันทร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นวันประกอบพิธีลงนามความตกลงสงบศึก ที่ค่ายปันมุนจอม ผู้แทนหน่วยกำลังทหารบกทุกชาติที่เข้าร่วมรบในกองกำลังสหประชาชาติตั้งแถวเป็นกองเกียรติยศภายนอกห้องพิธี ครั้นถึงเวลา ๐๙.๕๗ น. คณะผู้แทนเจรจาความตกลงสงบศึกและนายทหารของทั้งสองฝ่ายที่ได้รับเชิญให้เป็นผู้สังเกตการณ์ต่างเดินเข้าห้องพิธี นั่งหันหน้าเข้าหากัน โดยนายทหารฝ่ายกองบัญชาการสหประชาชาตินั่งด้านทิศใต้ ส่วนนายทหารเกาหลีเหนือและนายทหารกองอาสาสมัครประชาชนจีนนั่งด้านทิศเหนือ เมื่อถึงเวลา ๑๐.๐๐ น. พลโทแฮร์สัน (Lt. Gen. William K. Harrison, Jr.) หัวหน้าคณะผู้แทนเจรจาความตกลงสงบศึกฝ่ายกองบัญชาการสหประชาชาติเดินเข้าห้องพิธีทางประตูด้านทิศตะวันออก นายทหารฝ่ายกองบัญชาการสหประชาชาติลุกขึ้นทำความเคารพพร้อมกับที่พลเอกนามอิล (Gen. Nam Il) หัวหน้าผู้แทนฝ่ายกองทัพบกประชาชนเกาหลีและกองอาสาสมัครประชาชนจีน เดินเข้าห้องพิธีทางประตูด้านทิศตะวันตก นายทหารกองทัพบกประชาชนเกาหลีและนายทหารกองอาสาสมัครประชาชนจีนลุกขึ้นทำความเคารพ ต่อจากนั้น พลโทแฮร์สันตรงไปนั่งที่โต๊ะที่มีธงสหประชาชาติตั้งอยู่ แล้วลงนามในเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีน้ำเงิน ส่วนพลเอกนามอิลนั่งลงที่โต๊ะอีกตัวหนึ่งซึ่งมีธงชาติเกาหลีเหนือตั้งอยู่ แล้วลงนามในเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีแดง โดยต่างฝ่ายมิได้ทักทายหรือมองหน้ากันเลย

เอกสารความตกลงสงบศึกมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๔ ฉบับ แบ่งเป็น ๒ สี คือ ปกสีน้ำเงิน ๙ ฉบับ สำหรับฝ่ายกองบัญชาการสหประชาชาติเก็บรักษา และปกสีแดง ๕ ฉบับ สำหรับฝ่ายเกาหลีเหนือและจีนคอมมิวนิสต์เก็บรักษา จัดทำขึ้นเป็น ๓ ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ จีน และเกาหลีอย่างละ ๓ ฉบับ โดยตัวบทความตกลงทุกภาษามีข้อความตรงกันทั้งหมด เมื่อหัวหน้าคณะผู้แทนทั้งสองฝ่ายลงนามในเอกสารของตนเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่

ของแต่ละฝ่ายได้นำเอกสารที่ฝ่ายหนึ่งลงนามแล้วเปลี่ยนให้ลงนามอีกชุดหนึ่งจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เสร็จแล้วพลโทแฮริสันและพลเอกนัมฮิลต่างลุกขึ้นเดินจากหอพิธีทางประตูด้านที่ตนเข้ามา นายทหารทั้งหมดลุกขึ้นทำความเคารพหัวหน้าคณะผู้แทนของฝ่ายตน พิธีลงนามนี้ใช้เวลาเพียง ๑๒ นาทีแล้วเสร็จเมื่อเวลา ๑๐.๑๒ น.

หลังจากเสร็จพิธีแล้ว เจ้าหน้าที่กองบัญชาการสหประชาชาติได้รวบรวมเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีแดงทั้ง ๙ ฉบับ นำขึ้นเฮลิคอปเตอร์ไปยังค่ายมุนชาน เพื่อให้พลเอกคลาร์ก (Gen. Mark W. Clark) ผู้บัญชาการทหารสูงสุดกองบัญชาการสหประชาชาติลงนามรับรองในบ่ายวันนั้น ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายเกาหลีเหนือและจีนคอมมิวนิสต์ก็รวบรวมเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีน้ำเงินทั้ง ๙ ฉบับ นำไปให้ประธานาธิบดีคิมอิลซุง (Kim Il Sung) ผู้บัญชาการทหารสูงสุดกองทัพประชาชนเกาหลี และพลเอกผิงเต๋อหวย (Gen. Peng The-Hau) แม่ทัพกองอาสาสมัครประชาชนจีน ที่กรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ ลงนามรับรองเช่นกัน

พิธีลงนามเริ่มเมื่อเวลา ๑๓.๐๐ น. โดยมีคณะกรรมการสงบศึกทางทหารฝ่ายสหประชาชาติซึ่งพลตรี ธนอม กิตติขจร ร่วมอยู่ในคณะกรรมการด้วย กับพันเอก ชาญ อังสุโชติ หัวหน้านายทหารติดต่อไทยประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ ที่ไปร่วมพิธีลงนามที่ปันมุนจอมในตอนเช้าเข้าร่วมพิธีด้วย ต่อจากนั้นเจ้าหน้าที่ได้นำเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีแดง ๙ ฉบับ ไปยังกรุงเปียงยาง เพื่อให้ประธานาธิบดีคิมอิลซุงและพลเอกผิงเต๋อหวยลงนาม แล้วรับเอกสารทั้ง ๙ ฉบับนั้นไว้เป็นหลักฐาน พร้อมกับรับเอกสารความตกลงสงบศึกปกสีน้ำเงิน ๙ ฉบับ ซึ่งฝ่ายคอมมิวนิสต์ลงนามรับรองแล้ว กลับไปให้พลเอกคลาร์กลงนามรับรอง และเก็บรักษาไว้ที่กองบัญชาการสหประชาชาติเช่นกัน การลงนามในความตกลงสงบศึกจึงเสร็จลงอย่างสมบูรณ์และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

ความตกลงสงบศึกที่ได้ลงนามกันนี้มีทั้งสิ้น ๕ ข้อ รวม ๖๓ วรรค มีสาระสำคัญคือการกำหนดแนวปืนเขตทางทหารและเขตปลอดการทหาร การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนเชลยศึกและการหยุดยิง

การดำเนินการเกี่ยวกับเชลยศึก

เป็นการปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๙๒

โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการแลกเปลี่ยนเชลยศึก (Sub – committee on Exchange of Prisoners of War) ในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๙๔ เพื่อเจรจาเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเชลยศึกโดยเฉพาะ คณะอนุกรรมการได้มีการประชุมเป็นครั้งแรก ณ ค่ายปันมุนจอม โดยมีสาระสำคัญคือ

๑. กำหนดให้มีแลกเปลี่ยนเชลยศึกเป็นจำนวนมาก โดยลำดับแรกเป็นเชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ต่อจากนั้นจึงเป็นเชลยศึกที่เหนือ

๒. ค่ายปันมุนจอมเป็นศูนย์แลกเปลี่ยน

๓. ทั้งสองฝ่ายจัดทำบัญชีรายชื่อ จำนวน ที่ตั้งค่ายกักกันเชลยศึก ส่งมอบให้แต่ละฝ่าย

๔. การทำเชลยศึกจากค่ายกักกันจะต้องไม่เป็นในลักษณะ “การเดินมรณะ” (Death March)

ฝ่ายกองบัญชาการสหประชาชาติ มีค่ายกักกันเชลยศึกอยู่ในเกาหลีใต้ ๑๐ แห่ง จำนวนเชลยศึกเกาหลีเหนือและจีนคอมมิวนิสต์ ๑๓๒,๔๗๔ คน ส่วนฝ่ายคอมมิวนิสต์ มีค่ายกักกันเชลยอยู่ในเกาหลีเหนือ ๑๑ แห่ง จำนวนเชลยศึกทหารสหประชาชาติ ๑๑,๕๕๙ คน

การแลกเปลี่ยนเชลยศึกได้ดำเนินการก่อนที่จะมีการลงนามในความตกลงสงบศึก ซึ่งเป็นเชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ โดยส่งมอบระหว่างวันที่ ๒๐ เมษายน – ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๖ ส่วนเชลยศึกที่ขอลกลับประเทศเดิมซึ่งเป็นฝ่ายสหประชาชาติ ๑๒,๗๖๓ คน ฝ่ายคอมมิวนิสต์ ๗๔,๐๐๐ คน ได้มีการแลกเปลี่ยนหลังการลงนามสงบศึก ระหว่างวันที่ ๕ สิงหาคม – ๖ กันยายน ๒๔๙๖ และเชลยศึกที่ไม่ขอลกลับประเทศเดิม ฝ่ายสหประชาชาติ ๘๘ คน ขอลไปอยู่ในประเทศที่เป็นกลาง ฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ ๑๔,๒๒๗ คน ขอลไปอยู่ในจีนไต้หวัน ส่วนเชลยเกาหลีเหนือ ๗,๕๘๒ คน ขอลอยู่กับเกาหลีใต้

ในส่วนของประเทศไทยนั้น กระทรวงกลาโหมได้จัดส่ง พันตรี เซว ย้งเจริญ ประจำสำนักงานนายทหารติดต่อไทยประจำกองบัญชาการสหประชาชาติ เป็นผู้แทนฝ่ายไทย ในหน่วยบัญชาการควบคุมเชลยศึกของกองบัญชาการสหประชาชาติ ไปร่วมปฏิบัติงานในการแลกเปลี่ยนเชลยศึกเกาหลีเหนือ ที่นิคมคอมมิวนิสต์ที่ค่ายกักกันเชลยศึกหมายเลข

๖ เมืองนอนซาน โดยได้รับมอบให้เป็นผู้สังเกตการณ์ในการเคลื่อนย้ายเชลยศึกทางรถไฟ จากค่ายหมายเลข ๖ ไปยังค่ายปันมุนจอมด้วย

บทเรียนที่ได้รับจากการไปร่วมรบในสงครามเกาหลี

กองบัญชาการสหประชาชาติได้รับบทเรียนจากการรบในครั้งนี้หลายประการ คือ

๑. ทางยุทธวิธี
๒. การปฏิบัติการของกำลังทางเรือ และทางอากาศ
๓. การส่งกำลังบำรุง
๔. ปัญหาในการบังคับบัญชาทหารต่างชาติ
๕. ปัญหาการดำเนินการเกี่ยวกับเชลยศึกและปัญหาด้านประชาชนพลเรือน

สำหรับประเทศไทยนั้น ในส่วนของกองทัพได้รับความรู้และบทเรียนในการดำเนินการ ด้านต่าง ๆ เป็นอันมาก และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดส่งกำลังทหารไปรบนอก ประเทศครั้งหลัง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ผลที่ประเทศไทยได้รับจากสงครามเกาหลี

๑. ประเทศไทยได้แสดงให้เห็นชาวโลกได้ประจักษ์ว่าแม้ไทยจะเป็นประเทศเล็ก แต่ก็ สามารถปฏิบัติตามความมุ่งหมายของสหประชาชาติในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เพื่อปราบปรามการรุกรานหรือล่อลวงละเมิดต่อสันติภาพของเกาหลีเหนือ

๒. ทหารไทยทั้งสามเหล่าทัพได้นำความรู้ บทเรียน และประสบการณ์จากการรบ ตลอดจนวิธีใช้ยุทธโศปกรณ์สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์ในการป้องกันเอกราชและอธิปไตยของชาติ

๓. ได้รับบทเรียน และประสบการณ์ในการเจรจาต่อรองกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ รวมทั้ง การติดต่อประสานงานในกองบัญชาการสัมพันธมิตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการในโอกาสต่อมา

๔. หน่วยสภากาชาดไทยและหน่วยพยาบาลของทหารได้นำความรู้และประสบการณ์ ในการปฏิบัติราชการสนามมาปฏิบัติงานในหน่วยของตน และทำคุณประโยชน์ในการรักษา พยาบาลแก่สาธารณชนเป็นอันมาก

๕. ทำให้ฝ่ายคอมมิวนิสต์ไม่สามารถใช้คาบสมุทรเกาหลีซึ่งเป็นจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ขยายอิทธิพลลงมาในภูมิภาคตะวันออกไกลและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งถือว่าเป็นการป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงที่อาจมีต่อประเทศไทยได้

๖. สาขาต่าง ๆ ขององค์การสหประชาชาติ ได้มาตั้งสำนักงานประจำอยู่ในกรุงเทพฯ และเสนอโครงการช่วยเหลือแก่ประเทศไทย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและการทหาร ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศเป็นอันมาก

